

Gebremedhin gegn Frakklandi

Dómur frá 26. apríl 2007

Mál nr. 25389/05

3. gr. Bann við pyndingum

5. gr. Réttur til frelsis og mannhelgi

13. gr. Réttur til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns

Hælisleitendur. Kæra. Framkvæmd brottvísunar.

1. Málsatvik

Kærandi, Asabea Gebremedhin, er erítreskur ríkisborgari, fæddur 1979 og dvelst í París. Árið 1998 starfaði kærandi sem fréttamaður og ljósmyndari hjá sjálfstæðu dagblaði í Erítreu. Ritstjóri blaðsins var fréttamaðurinn Milkias Mihretab. Kærandi og Mihretab voru báðir handteknir vegna starfa sinna árið 2000 og var kærandi sex mánuði í fangelsi. Árið 2001 flúði Mihretab land og í kjölfarið var kærandi handtekinn og sagðist hann hafa verið pyndaður. Eftir sex mánaða fangavist tókst honum að flýja. Að sögn kæranda kom hann til Parísar hinn 29. júní 2005. Var hann þá skilríkjalaus. Hinn 1. júlí 2005 sótti kærandi um héli í Frakklandi en var hafnað á þeim forsendum að misræmi væri í frásögn hans. Sú ákvörðun var staðfest af innanríkisráðuneytinu sem gaf í kjölfarið út fyrirmæli um að kærandi skyldi fluttur úr landi og til Erítreu eða annars þess lands sem tæki við honum. Kærandi leitaði þá til dómstóla en kröfum hans var hafnað. Í kjölfar þess að kærandi leitaði til Mannréttindadómstólsins beindi dómstóllinn þann 15. júlí 2005 þeim tilmælum til franska ríkisins að beðið yrði með að flytja kæranda úr landi þar til fjallað hefði verið um mál hans. Hinn 20. júlí 2005 fékk kærandi leyfi til að fara inn í landið og í kjölfarið fékk hann tímabundið búsetuleyfi í Frakklandi. Þann 7. nóvember 2005 fékk kærandi viðurkennda stöðu flóttamanns í Frakklandi.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi kvartaði yfir því að samkvæmt frönskum lögum stæðu engin raunhæf úrræði til boða sem frestuðu framkvæmd ákvörðunar um að synja um landvistarleyfi eða um brottvísun. Þá hélt hann því fram að hann hefði verið sviptur frelsi sínu á ólögsmætan hátt þegar honum var haldið á alþjóðlegu svæði frá 29. júní til 1. júlí og síðar á sérstöku biðsvæði til 20. júlí 2005. Vísaði kærandi til 1. mgr. 5. gr. og 13. gr., sbr. 3. gr. sáttmálans máli sínu til stuðnings.

Niðurstaða

Um 13., sbr. 3. gr.: Dómstóllinn tók frönsk lög varðandi hælisleitendur til skoðunar. Tekið var fram að þeir erlendu ríkisborgarar sem leituðu hælís yrðu að vera staddir á frönsku landsvæði þegar þeir legðu fram umsóknina. Því væri ekki hægt að leggja fram umsókn við landamærin nema áður hefði verið fengið landgönguleyfi. Ef sótt væri um landgönguleyfi á grundvelli hælisleitar væru hælisleitendur vistaðir á „biðsvæðinu“ þann tíma sem umsóknin væri til skoðunar. Væri það álit stjórnvalda að fyrirhuguð umsókn um héli væri augljóslega illa grunduð mættu væntanlegir hælisleitendur svo reikna með því að verða sjálfkrafa fluttir úr landi án þess að eiga þess kost að leggja fram endanlega umsókn til hlutaðeigandi yfirvalda. Hægt væri að kæra ákvörðun um brottflutning m.a. til sérstakrar flýtimeðferðar fyrir dómi. Slík kæra frestaði þó ekki sjálfkrafa réttaráhrifum og því væri hætta á því að fólk væri flutt úr landi án þess að niðurstaða dómara í málinu lægi fyrir. Miðað við þá hagsmuni sem í húfi væru, þ.e. að hælisleitendur mættu eiga á hættu að vera sendir þangað sem þeir gætu sætt pyndingum eða annarri illri meðferð, var það álit dómstólsins að þetta fyrirkomulag fæli í sér brot gegn 13. gr. og 3. gr. saman.

Um 5. gr.: Dómstóllinn tók fram að engin gögn styddu fullyrðingu kæranda um að hann hefði komið til landsins 29. júní 2005. Yrði því að miða frelsissviptingu kæranda við þann tíma er hann dvaldist á „biðsvæðinu“, eða frá 1. til 20. júlí. Á tuttugasta degi eftir komuna þangað fékk hann leyfi

til að koma til landsins. Því hefði frelsissvipting kæranda ekki farið fram úr lögmæltu tuttugu daga hámarki. Einnig var tekið fram að síðustu fimm dagana hefði dvöl hans á biðsvæðinu byggst á dómsúrskurði. Frelsssviptingin hefði því ekki varað lengur en eðlilegt mætti teljast miðað við aðstæður. Þá tók dómstóllinn fram að kærandi hefði engin skilríki haft meðferðis og því eðlilegt að kanna bakgrunn hans áður en honum var veitt landvistarleyfi.

Það var því einróma niðurstaða dómstólsins að brotið hefði verið gegn rétti kæranda samkvæmt 13., sbr. 3. gr. sáttmálans og að ekki hefði verið brotið gegn rétti hans samkvæmt 5. gr. Kæranda voru, með vísan til 41. gr. sáttmálans, dæmdar 8.300,60 evrur í málskostnað.